

Kraków przeciwny łagodzeniu uchwał antysmogowych

2023-10-28

Kraków, który od kilkunastu lat konsekwentnie i skutecznie walczy o poprawę jakości powietrza, sprzeciwia się kolejnej próbie złagodzenia wymogów wynikających z uchwał antysmogowych.

Tym razem chodzi o postulaty zawarte w obywatelskim projekcie skierowanym pod obrady Sejmiku Województwa Małopolskiego. Prezydent Jacek Majchrowski apeluje do wojewódzkich radnych, aby nie przychylali się do takich inicjatyw.

Ze szkodą dla mieszkańców

Projekt nowelizacji uchwał antysmogowych obowiązujących na terenie Krakowa i Małopolski powstał w ramach obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej „TAK dla palenia węglem i drewnem. STOP gazo-lobby” i ma być rozpatrywany na najbliższej sesji Sejmiku Województwa Małopolskiego, czyli 28 sierpnia. Przewiduje on wydłużenie terminu wejścia w życie zakazu użytkowania kotłów bezklasowych do 1 stycznia 2026 r. (w uchwale antysmogowej dla Małopolski) oraz dopuszczenie stosowania paliw zawierających biomasę o wilgotności w stanie roboczym poniżej 20% (w uchwale antysmogowej dla Krakowa).

Determinacja Krakowa przynosi efekty

Tego typu postulatami stanowczo sprzeciwia się Kraków, podnosząc, że walka o jakość powietrza może przynieść trwałe efekty tylko wtedy, gdy jest prowadzona konsekwentnie i do końca. Miasto udowodniło to już na swoim terenie, organizując szereg kampanii informacyjnych zachęcających do rezygnacji z użytkowania paliw stałych i wydając setki milionów złotych na wsparcie krakowian w wymianie nieekologicznych źródeł ciepła. Działania te miały za sobą pełne poparcie społeczne, zarówno organizacji pozarządowych, jak i mieszkańców. Utorowały one drogę do wprowadzenia w 2019 r. zakazu stosowania na terenie miasta drewna i węgla w celach grzewczych.

Dzięki temu, a także wielu innym proekologicznym działaniom w Krakowie, nastąpiła wyraźna poprawa jakości powietrza, co potwierdzają dane ze stanowisk pomiarowych państwowego monitoringu środowiska. Stężenia substancji odnotowywane przez stacje monitoringowe w Krakowie ulegają sukcesywnemu obniżeniu. Zgodnie z roczną oceną jakości powietrza w województwie małopolskim za 2022 r., wykonaną przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, norma roczna w aglomeracji krakowskiej nie była przekroczona dla żadnej substancji.

– Przyjęcie kolejnych zmian w uchwałach antysmogowych oznaczałoby niwelowanie efektu ekologicznego, który został osiągnięty przez Kraków dzięki determinacji mieszkańców. Krakowianie jednoznacznie opowiedzieli się za tym, aby miasto dążyło do całkowitej likwidacji kotłów bezklasowych – podkreśla zastępca prezydenta Krakowa ds. zrównoważonego rozwoju Jerzy Muzyk.

Nie pierwszy zamach na uchwały antysmogowe

Nie po raz pierwszy Kraków wyraża sprzeciw wobec prób liberalizacji przepisów uchwał

antysmogowych. W 2022 r. prezydent miasta zwrócił się z takim apelem do Marszałka Województwa Małopolskiego. Niestety Sejmik Województwa Małopolskiego przyjął uchwałę, w wyniku której wejście w życie zakazu używania pieców bezklasowych zostało przesunięte z 1 stycznia 2023 r. na 1 maja 2024 r. W reakcji na tę zmianę Kraków podjął kroki prawne i wystąpił do Wojewody Małopolskiego o zbadanie prawidłowości przeprowadzenia procedury konsultacji, procesu legislacyjnego oraz podstawy prawnej dla organu stanowiącego województwa do podjęcia zmiany uchwały oraz zgodności zmiany uchwały z przepisami prawa. W marcu 2023 r. Kraków złożył skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie na zmianę uchwały antysmogowej, która, zdaniem miasta, powinna zostać wyeliminowana z porządku prawnego poprzez stwierdzenie jej nieważności w całości. Po odrzuceniu skargi przez WSA miasto złożyło 16 sierpnia skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Stanowisko Krakowa jest jednoznaczne: celem miasta i województwa powinna być całkowita likwidacja niskiej emisji, a powrót do pomysłu spalania drewna oznaczałby zaprzepaszczenie osiągniętych już efektów. Warto przypomnieć, że wskaźniki emisji, które zostały opracowane dla Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE) przez Instytut Technologii Paliw i Energii, dla drewna są wyższe niż dla węgla, z powodu większej kaloryczności tego ostatniego. Innymi słowy, aby uzyskać to samo ciepło potrzebne do ogrzania domu, należy spalić więcej drewna, a co za tym idzie – wyemitować więcej zanieczyszczeń. Niekorzystne położenie Krakowa w dolinie rzeki Wisły oraz okresy bezwietrzne mogą doprowadzić, szczególnie w sezonie zimowym, do pogorszenia jakości powietrza i licznych alertów związanych z przekroczeniami obowiązujących norm w zakresie pyłów zawieszonych. Będzie to miało negatywne konsekwencje dla zdrowia mieszkańców.

Kontrola WIOŚ na piątkę

14 lipca 2023 r. Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska zakończył kontrolę wykonania przez Kraków w latach 2017–2019 działań określonych w Programie Ochrony Powietrza dla województwa małopolskiego ze szczególnym uwzględnieniem stopnia ich realizacji w aspekcie rzeczowym i osiągnięcia planowanego efektu ekologicznego. Nie tylko nie wykazano żadnych naruszeń, ale zauważono, że Kraków terminowo zrealizował działania wyznaczone w programie, a także podkreślono ich wymierny efekt mający odzwierciedlenie w realnej poprawie jakości powietrza w mieście.

[Pismo prezydenta dostępne w wersji PDF.](#)